

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านบริหารงานบุคคล

เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
กรณีรณราชการประสบอุบัติเหตุได้รับความเสียหาย

แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีราชการประสบอุบัติเหตุได้รับความเสียหาย

๑. ความมุ่งหมาย

การสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ มีความมุ่งหมายเพื่อหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒. ขอบเขต

การสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ จะใช้เฉพาะกรณีมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทางราชการ และเป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ แต่ถ้าหากเป็นการกระทำละเมิดที่ไม่ใช่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น เจ้าหน้าที่เอารถของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัวแล้วเกิดอุบัติเหตุ ทำให้รถยนต์ของทางราชการได้รับความเสียหาย เมื่อหน่วยงานของรัฐแจ้งให้ชดใช้ค่าเสียหายแล้วแต่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดไม่ยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจะต้องฟ้องเป็นคดีแพ่ง เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดนั้นชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ทางราชการ

๓. กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

- (๑) พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- (๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๓) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๘/ว ๗๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดตาย
- (๔) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๔๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณียานพาหนะเกิดอุบัติเหตุเสียหาย
- (๕) หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน
- (๖) หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๔. แนวทางการสอบข้อเท็จจริงมีหัวข้อโดยสังเขป ดังนี้

- (๑) ข้อเท็จจริง
 - ก. วัน เวลาที่เกิดเหตุ
 - ข. ชื่อ ยี่ห้อ และเลขทะเบียนรถ
 - ค. ชื่อผู้ขับ และฐานะตำแหน่ง
 - ง. ชื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมดูแลรถตลอดจนอำนาจหน้าที่
 - จ. รายการและมูลค่าของทรัพย์สินที่สูญหาย (ก่อนและหลังหักค่าเสื่อมราคา)
 - ฉ. มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่

(๒) การตรวจสอบสาเหตุที่เกิดขึ้น

- ก. ตรวจวัตถุพยาน เช่น คันชัก คันส่ง พวงมาลัย เครื่องยนต์ ฯลฯ
- ข. ร่องรอยล้อและเบรก ขอบภาพถ่ายสี่ประกอบ (ถ้ามี)
- ค. รถคู่กรณีมีหรือไม่ ถ้ามีต้องสอบตามข้อ (๑) - (๒) ก. - ข. ด้วย
- ง. อัตราความเร็วของรถขณะเกิดเหตุและก่อนหน้านั้น ตลอดจนพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่น
- จ. สภาพของทางหรือพื้นถนน
- ฉ. สาเหตุภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น คนวิ่งตัดหน้า สัตว์วิ่งตัดหน้า ฯลฯ
- ช. ระยะห่างระหว่างรถคันหน้าและรถคันหลัง (ในกรณีเกิดเหตุชนท้าย)
- ซ. พฤติการณ์อื่น ๆ

(๓) สภาพของรถก่อนใช้

- ก. ตรวจสอบสภาพรถก่อนใช้หรือไม่ อย่างไร
- ข. สภาพของรถเป็นอย่าง ๆ เช่น เบรก พวงมาลัย ยาง และประวัติการบำรุงรักษา

(๔) สภาพความเสียหายของรถหลังเกิดเหตุ

ก. ตรวจสอบสภาพความเสียหายของรถเปรียบเทียบกับอัตราความเร็วของรถว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เช่น ผู้ขับรถให้ถ้อยคำว่าขับด้วยความเร็ว ๖๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง แต่สภาพของรถได้รับความเสียหายทั้งคัน หรือได้รับความเสียหายมากเกินกว่าที่ควรจะเป็น ฯลฯ ขอบภาพถ่ายสี่ประกอบ (ถ้ามี)

ข. กรณีมีรถคู่กรณี ต้องตรวจสอบสภาพความเสียหายของทั้งสองฝ่าย เช่น รถคันใดวิ่งด้านซ้าย รถคันใดวิ่งด้านขวา หรือวิ่งตามกันมาในทิศทางเดียวกัน ฯลฯ เกิดการเฉี่ยวชนกันอย่างไร ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรถราชการและรถคู่กรณี สอดคล้องกับคำให้การของฝ่ายใดมากกว่ากันและฝ่ายใดน่าจะเป็นฝ่ายก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่ากัน หรือต่างฝ่ายต่างก่อให้เกิดความเสียหายไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ฯลฯ

(๕) สภาพของพื้นถนนหรือทางเป็นอย่างไร เช่น สภาพความกว้างของถนนและไหล่ถนน และใช้วิ่งรถได้กี่ช่องทาง ขอบภาพถ่ายสี่ประกอบ (ถ้ามี)

(๖) เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนหรือไม่ ถ้าไม่มีการแจ้งความ ขอทราบว่าเป็นเหตุใด จึงไม่แจ้งความ

(๗) ถ้ามีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต มีการร้องทุกข์และการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือไม่ พร้อมความเห็นของพนักงานอัยการ (ถ้ามี)

(๘) ระเบียบข้อบังคับใช้รถมีอย่างไร

(๙) นำรถไปใช้ในราชการหรือไม่ ถ้าไปใช้ในราชการ ขอหลักฐานแสดงการขอใช้รถที่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

(๑๐) ผู้ขับขี่มีใบอนุญาตขับขี่หรือไม่ หรือได้ขับมาแล้วนานเท่าใด

(๑๑) สภาพแห่งจิตใจหรือสภาพแห่งร่างกายของผู้ขับเป็นอย่างไร เช่น ขับรถแล้วปกติ ขับรถในขณะที่เมามึนเมาสุรา เคยเป็นโรคลมบ้าหมูหรือมีประวัติเป็นโรคหัวใจ หรือต้องขับรถติดต่อกันเป็นเวลานาน

(๑๒) รายงานผลการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายของผู้ขับขี่

(๑๓) บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากทางราชการหรือไม่ ผลคดีเป็นอย่างไร

(๑๔) บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้อง และโดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

(๑๕) ข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ

๕. กรณีที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

หากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดนั้นกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย เช่น ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ขับรถในขณะมีเมามาสุรา ขับรถเร็วในขณะที่ฝนตกถนนเปียกลื่น จนเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น เว้นแต่การกระทำละเมิดนั้นยังไม่ถึงขั้นจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว สัตว์วิ่งตัดหน้า เหตุสุดวิสัย ความชำรุดบกพร่องของรถราชการซึ่งส่วนราชการทราบคืออยู่แล้วแต่ไม่ซ่อมแซมจนเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

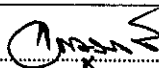
๖. กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดตาย

หากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดซึ่งต้องรับผิดชอบหรืออาจต้องรับผิดชอบทางละเมิดถึงแก่ความตาย อันเนื่องมาจากการราชการประสพอุบัติเหตุดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องรีบดำเนินการสอบสวนและรายงานผลการพิจารณาให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยสั่งการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด พร้อมทั้งส่งสำนวนการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบอย่างช้าภายใน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดถึงแก่ความตาย

ทั้งนี้ ถ้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายไม่อาจใช้สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดซึ่งถึงแก่ความตายนั้นชดใช้ค่าเสียหายได้ทันภายในกำหนดอายุความมรดกได้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดในกรณีดังกล่าว เพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย

๗. การชดใช้ค่าเสียหาย

เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดซึ่งต้องรับผิดชอบในกรณีนี้ จะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายเต็มจำนวนค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการละเมิดนั้น เว้นแต่การละเมิดนั้นเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย โดยต้องพิจารณาว่าการละเมิดเกิดจากส่วนใดมากกว่ากัน เป็นสัดส่วนเท่าใด แล้วจึงนำมาหักออก

ผู้จัดทำ..... 	ผู้ตรวจสอบ..... 	ผู้อนุมัติ.....
(Issued by) (นางสาวมยุเรศ พงศ์ทองเมือง)	(Reviewed by) (นายจตุรงค์ สุขพัฒน์)	(Approved by) (นายอภิชัย อร่ามศรี)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	ผู้อำนวยการส่วนวินัย	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่